

Uitgegeven door de
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

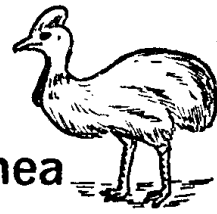
Redactie
en
Administratie
Graafelaan, Loods 13
Telefoon 171

Agenzien te Honi-Binnen:
Nevr. Leuvenburg, p.a.
Bouwerhand 1, Loods 11c,
Agent te Har: Baakerij
(braun),
Agent te Manokwar:
Hr. Louho.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 168

ZATERDAG 23 JULI 1960

Abonn. prijs f 6.- per
maand f 16.- per kwartaal
bij vooruitbet.
Postabonnementen
f 6,50.- per maand,
f 17,50 per kwartaal
Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract
(tenminste 1000
mm.) f 0,30 per mm.
Familieberichten
f 0,32 per mm.

Gematigde resolutie.

Veiligheidsraad verzoekt België om troepen uit Kongo terug te trekken

Toenemende onrust in Oost Kongo

België heeft gisteren verklaard, dat een begin is gemaakt met het terugtrekken van de Belgische troepen. De Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Wigny, deelde in de Veiligheidsraad in New York mede, dat de terugtrekking spoedig zou zijn voltoerd. Hij sprak in de Veiligheidsraad nadat hij ingestemd had met de resolutie waarin België werd gevraagd zijn troepen spoedig van de Kongo terug te trekken. De resolutie die door Ceylon en Tunesië werd ingediend, werd met algemene stemmen aanvaard.

De Kongolese afgevaardigde, Kanze, zei, dat de uitvoering van de resolutie het mogelijk zou maken de vrede te herstellen in de Kongo.

De Sovjet-Unie stemde voor de Ceylonese en Tunesische resolutie, na zijn eigen resolutie, waarin gevraagd werd om de Belgische troepen binnen drie dagen uit Kongo te verwijderen, te hebben teruggenomen.

De resolutie machtigt tevens de secretaris-generaal der Verenigde Naties Dag Hammarskjöld om alle maatregelen te nemen om de resolutie der Verenigde Naties tot uitvoering te brengen, en om de Kongolese regering algehele hulp te verschaffen. Ook wordt de ledenstaten gevraagd om zich te onthouden van elke actie, waardoor het herstel van de orde zou kunnen worden belemmerd en het bevoegde gezag in de Kongo zou kunnen worden gehinderd.

Tevens vraagt zij aan de ledenlanden om zich te onthouden van elke actie, die de eenheid van de Kongo en zijn politieke onafhankelijkheid zou kunnen benadelen.

Snel toenemende bevolking in India

Het Engelse blad de "Times" wijdde een hoofdartikel aan van het ernstigste probleem van India: de snel toenemende bevolking.

Het blad schrijft:

In het op 5 juli gepubliceerde concept van de hoofdlijnen van India's derde vijfjarenplan heeft men voorzichtigheidshalve naast de statistieken omtrent krachtige industriële vooruitgang, ook een onaangename schatting opgenomen van de bevolkingsstijging, die onvermijdelijkerwijze tot uitstel van de verhoging van de levensstandaard zal leiden. De cijfers tonen aan, dat de prognoses van enkele jaren terug te laag zijn geweest: terwijl in 1955 werd aangenomen dat in 1981 de bevolking tot 520 miljoen zou zijn gestegen, meent men thans dat in 1971 een bevolking van 528 miljoen zielen zal zijn bereikt. Deze feiten, vindt The Times, moeten nog meer overtuigen van de dringende noodzakelijkheid van de maatregelen tot verbrediging van de idee van "family planning" die India sinds het begin van zijn vijfjarenplannen heeft genomen. De statistieken van de jaren na het verkrijgen van de onafhankelijkheid laten duidelijk zien waar de oorzaak gelegen is. In 1947 bedroeg de kindersterfte 143 per 1000, in 1957 100 per 1000. In dezelfde periode daalde het sterftecijfer van 19,7 tot 11,4 per 1000. Het geboortecijfer is niettemin tussen 24 en 27 per 1000 blijven fluctueren, terwijl het de laatste jaren dichter bij 27 dan bij 24 was. Als het geboortecijfer niet binnen zeer korte tijd zal dalen, ziet de toekomst er voor India somber uit.

De voor de hand liggende vraag is, waarom de maatregelen die men sinds onafhankelijkheid heeft getroffen, zo weinig resultaat hebben gehad. Er zijn nu ongeveer 2500 klinieken die omtrent geboorte-beperking adviseren, over geheel India verspreid. Ze maken deel uit van de medische dienst van de regering, en men zegt dat de vrouwen die om raad komen er elkaar verdringen.

Een deel van de moeilijkheid is dat bij de huidige methoden van geboortebeperking, verbetering afhangt van een vergelijkbare verbetering van het kunnen lezen en schrijven en van een vooruitgang van de algemene kennis.

Men heeft enige jaren terug vrouwen die de kalender niet konden lezen, kralen gegeven die zij zouden kunnen tellen, doch men heeft gemerkt, dat zij meenden zwangerschap te kunnen vermijden door de kralen te verschuiven.

India heeft duidelijk niet alleen behoefte aan economische "take-off", doch ook aan een "take-off" op het gebied van het onderwijs en in de sociale sfeer.

Daarom bestaat de mogelijkheid, dat de voorspelling van de bevolkingsstijging in de komende twintig jaar toch onjuist zal blijken te zijn, indien niet een intens gebruik wordt gemaakt van plaatselijke initiatieven om tot de inrichting van meer klinieken te komen en tezelfdertijd het analfabetisme wordt bestreden.

Correspondenten melden dat deze laatste maatregel gericht is tegen de neiging om de afscheiding van de provincie Katanga te erkennen.

De Verenigde Naties hebben op het ogenblik bijna 5000 man in Kongo, maar men hoopt er aan het eind van de week meer dan 10.000 man te hebben.

SPANNING IN STANLEYSTAD.

Intussen hebben de ongeregelde heden zich verplaatst naar het oosten. In Stanleystad nam gisteren de spanning toe tussen Kongolese troepen en UNO-eenheden, die daar bestaan uit Ghanezen en Ethiopiërs.

De laatste voorbereidingen worden gemaakt voor een volledige evacuatie van de Belgen. Langs de wegen naar het vliegveld staan veel auto's, die vluchtende families hebben acht gegeven. Vluchtelingen in Fuanda Urundi zeggen, dat het oosten van de Kongo een toneel is van geweldpleging op grote schaal. Groepen muiters trekken er rovend en brandstichtend rond.

Premier Lomoemba was van plan gisteren naar New York te vliegen, maar het was niet zeker, of hij een vliegtuig kon krijgen. Hij had de Veiligheidsraad verzocht op hem te wachten, maar de Raad heeft dat niet gedaan.

Rusland belooft steun aan Cuba

De Russische premier Chroestsjof heeft de Cubaanse minister van Defensie Raoul Castro alle mogelijke steun voor zijn land toegezegd, om wat hij noemt de economische blokkade van de Verenigde Staten te doorbreken. Dat staat in een communiqué dat aan het slot van Castro's bezoek in Moskou is uitgegeven. De Sovjet-Unie is bereid om olie en andere goederen te leveren om de behoefte van Cuba geheel te dekken. Raoul Castro, een broer van de Cubaanse premier, bevindt zich nu in Praag.

Minimumlonen vastgesteld in TP/NG

Vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in Papua en New Guinea zijn overeengekomen dat ongeschoolde arbeiders in de drie grootste steden een minimumloon van £A 3.- [f 25.-] per week zullen ontvangen. De overeenkomst geldt alleen voor Port Moresby, Rabul en Lae, waar de meeste ongeschoolde arbeiders werkzaam zijn.

De beslissing werd gisteren bekend gemaakt aan het autochtone Arbeidsbureau, dat een enquête houdt over de loonschalen der autochtone werkers in Papua en New Guinea.

Het hoofd van dit bureau zei dat de vaststelling van deze lonen een grote stap voorwaarts betekende. De lonen waren tot dusverre niet hoger gekomen dan 25 shilling [f12,50] per maand plus een voedselpakket en huisvesting.

Mgr. Lemmens overleden

Gisteren is in Roermond op 75-jarige leeftijd overleden, de emeritus bisschop van Roermond, monseigneur dr. Joseph Hubertus Guillaume Lemmens.

Monseigneur Lemmens werd zondag in het St. Laurentius ziekenhuis opgenomen. Op zijn verzoek diende de huidige bisschop van Roermond Monseigneur Moors hem de laatste heilige sacramenten toe. Woensdag werd hij geopereerd. Monseigneur Lemmens werd 26 juli 1884 in Zuid Limburg geboren. In 1909 werd hij tot priester gewijd, waarna hij in Leuven en Rome zijn studies voortzette. Hij promoveerde in Rome tot doctor in het kerkelijk en het Romeins recht.

In 1918 werd hij professor in de moraal-theologie aan het Groot-seminarie van Roermond. In 1932 werd Monseigneur Lemmens door Paus Pius XI benoemd tot bisschop van Roermond.

De grote verdiensten van Monseigneur Lemmens op velerlei gebied werden erkend met tal van kerkelijke en wereldlijke onderscheidingen.

Beslag op deel van Unilever in Indonesië?

De vakvereniging van werknemers bij de Unilever in Indonesië die ongeveer 4000 leden telt, heeft bij de Indonesische regering aangedrongen beslag te leggen op de Nederlandse aandelen in deze gemengde Brits-Nederlandse onderneming. De vakvereniging zou dit zien als een vergeldingsmaatregel voor het zenden van Nederlandse troepen ter versterking van Nederlands Nieuw Guinea.

„Plan west Irian“

Soekarno heeft een commissie ingesteld die een plan heeft opgesteld voor de "bevrijding van West Irian" aldus Antara. De hoogste Adviesraad in Indonesië heeft thans uitvoerig gesproken over het vraagstuk West Nieuw-Guinea. Na een bijeenkomst deelde de waarnemend voorzitter Wijarto mee dat de kwestie Nieuw-Guinea in haar geheel onder ogen was gezien met het oog op levensbelangen van het volk.

In weinig landen ter wereld bespreken de jongeren in maatschappelijke ontwikkeling als Nederlands Nieuw Guinea. Een aantal jongeren hebben het middelbaar en universitair onderwijs bereikt. Maar er zijn ook altijd nog mensen die bomen hakken met stenen bijlen zoals U hierboven kunt zien. Een harmonische ontwikkeling van het land zal veel respect voor elkaars eigenaardigheden vergen.

N. N. G. P. M. drukte stempel op im - en export van Ned. Nieuw Guinea

Verschenen is de Statistiek van de buitenlandse handel van Nederlands Nieuw Guinea, een gestencild boekwerk van niet minder dan 125 pagina's met waardevolle gegevens over de im- en export van dit land.

Door de Afdeling Algemene Economische Zaken wordt veel aandacht aan de samenstelling van deze statistiek besteed. Het is in feite de enige statistiek voor de opstelling waarvan speciaal personeel is aangetrokken. Een zestal jeugdige Papoea's brengt onder leiding van een Europees ambtenaar de van de douane afkomstige gegevens over op kaarten, zodat later het materiaal getotaliseerd kan worden en volgens verschillende gezichtspunten kan worden onderverdeeld voor de opstelling van tabellen e.d.

Sommigen zullen zich wellicht afvragen of het opstellen van een statistiek wel belangrijk genoeg is, om daar speciaal personeel voor aan te trekken. Hun twijfel zal spoedig verdwijnen wanneer ze vernemen dat het eerste jaar een buitenlandse onderneming, die

economische interesse voor Nieuw Guinea heeft, naar vraagt is een statistiek, waaruit hij het wezen van de markt kan afleiden. Statistisch materieel geeft een commercieel deskundige vaak meer inzicht in de plaatselijke situatie dan een wekenlange reis.

Indien de indeling van de statistiek nog niet ver genoeg is uitgesplitst voor het doel waarvoor een particulier de gegevens nodig heeft, kunnen uit het basismateriaal verder gedetailleerde overzichten worden samengesteld. Een en ander geschiedt kosteloos.

In feite is het de belangstelling van het buitenland voor Nieuw Guinea geweest die de eerste stoot heeft gegeven tot een regelmatige statistische publicatie over de buitenlandse handel. Aanvankelijk kwam deze belangstelling van de kant van internationale instellingen als de Verenigde Naties en de Wereld Voedsel en Landbouw Organisatie. Pas de laatste jaren is er ook van de zijde van buitenlandse particuliere belangstelling voor ontstaan.

AANKOOPBELEID

Maar het is beslist niet uitsluitend het buitenland dat in deze statistische gegevens is geïnteresseerd.

De belangrijke importeurs in Nieuw Guinea gebruiken de statistische gegevens om de markt-ontwikkeling te bestuderen en baseren er tot op zekere hoogte hun aankoop beleid op.

Over het algemeen dient een door de overheid uitgegeven statistiek zodanig te zijn samengesteld, dat de geheime houding met betrekking tot de individuele bedrijven er niet door wordt verbroken. Dit is ook het geval met deze statistiek van de buitenlandse handel, maar door het kleine aantal im- en exportbedrijven is het niet moeilijk voor ieder der betrokkenen, om tot op zekere hoogte een inzicht te krijgen in de positie van zijn concurrenten. Dit nadeel is onvermijdelijk, maar wordt op de koop toe genomen. Pas als de markt in Nieuw Guinea een zeer massaal karakter krijgt zal het geen rol meer spelen.

Door het gebruik dat de handel zelf van deze statistiek maakt, ondervindt ze profijt van de statistiekrechten, die bij in- en uitvoer van goederen in Nieuw Guinea wordt geheven. Zoals bekend bedraagt dit recht bij invoer 1% en bij uitvoer 3/8% van de waarde.

KLEINER IMPORT OVERSCHOT

Indien we nu de belangrijkste onderdelen van de statistiek wat nader bezien dan blijkt, dat er een nagenoeg permanent invoeroverschot in Nieuw Guinea bestaat. In 1955 beliep dit circa 58 miljoen gulden. In 1957 bereikte het een top van 83 miljoen en sindsdien is het gedaald tot 48 miljoen in 1959.

Deze dalende tendens is niet een gevolg van een toenemende export, maar van een dalende import als gevolg van de verminderende activiteit van de

SALUTEN

Naar wij vernemen zullen bij aankomst van het Smaldeel Vijf te Hollandia op Dinsdag 2 augustus de volgende saluten worden afgegeven:

Om 06.30 zal Hr. Ms. "Karel Doorman" een saluut van 21 schoten afgeven aan de Nederlandse vlag.

Dit saluut zal worden beantwoord door Hr. Ms. "Piet Hein" met eveneens 21 schoten.

Vervolgens zal Hr. Ms. "Karel Doorman" een saluut van 15 schoten brengen aan de onderscheidingsvlag van Z.E. de Gouverneur.

Krijgen wij geen opheldering over dit discriminerende punt dan zullen wij bij de ingebruikname van het nieuwe PTT-kantoor een ferme demonstratie organiseren. Nogmaals Sentani!

VRIJBUIER

NNGPM. Ook hier ziet men, dat het verloop in de activiteit van één bedrijf in een land als Nieuw Guinea de totaalcijfers van de buitenlandse handel aanzienlijk kan beïnvloeden.

NEDERLAND EN SINGAPORE

De belangrijkste gebieden van waaruit goederen in Nieuw Guinea worden geïmporteerd zijn Europa [vooral Nederland], en Azië [vooral Singapore] die in 1959 beide ongeveer 40 duizend ton leverden.

De waarde van de uit Azië ingevoerde goederen bedroeg echter nog niet de helft van die uit Europa, hetgeen wijst op een aanmerkelijk verschillende samenstelling en kwaliteit van de uit deze gebieden ingevoerde goederen.

Australië is als importgebied in betekenis toegenomen, maar is toch nog betrekkelijk onbelangrijk.

Deze verdeling van de import over verschillende gebieden in de wereld is volkomen spontaan tot stand gekomen. De overheid laat de importeur namelijk geheel vrij om te bepalen uit welke landen hij wil importeren.

De belangrijkste invoerhaven is over alle jaren sinds 1957 Hollandia geweest, met als tweede Sorong, welke laatste haven echter in 1959 aanzienlijk in betekenis is gedaald.

VOORAL CONSUMPTIEGOEDEREN

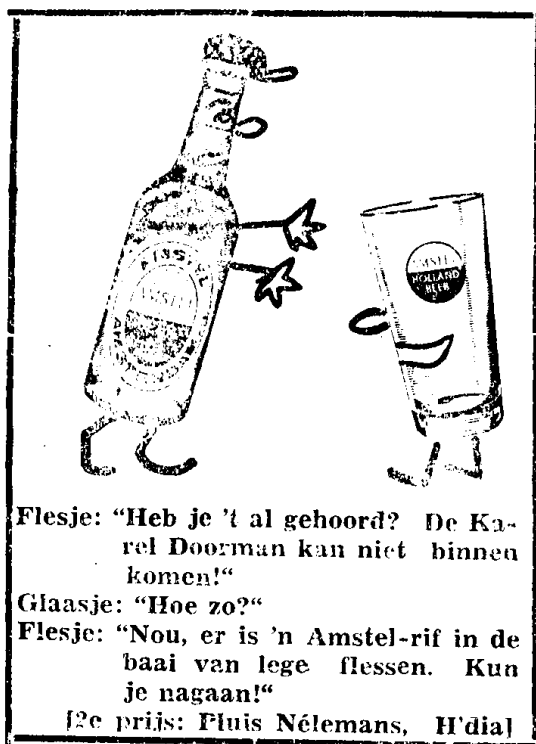
Het importpakket bestaat in Nederlands Nieuw Guinea hoofdzakelijk uit consumptiegoederen [levensmiddelen, goetartikelen, textiel, benzine etc.] in ruim 70% van de totaal invoer.

De invoer van goederen voor investeringsdoeleinden is sinds 1957 aanzienlijk gedaald [nl. van 39,5% tot 29,9% van het totaal] alweer als gevolg van de verminderde activiteit van de NNGPM.

EXPORT

Het belangrijkste land van bestemming voor de Nieuw Guinea export is steeds Australië geweest, op de voet gevolgd door Japan, beide door het feit dat zij de belangrijkste afnemers zijn en waren van de olie uit Sorong.

Op de derde plaats komt Nederland en daarna Singapore. In 1959 is de export naar Engeland en Duitsland vrij belangrijk toegenomen. Het is mogelijk dat de liquidatie van de NNGPM ook op deze cijfers van invloed is geweest.

Flesje: "Heb je 't al gehoord? De Karel Doorman kan niet binnen komen!"

Glaasje: "Hoe zo?"

Flesje: "Nou, er is 'n Amstel-rif in de baai van lege flessen. Kun je nagaan!"

[2c prijs: Plus Némans, H'dial]

omdat de door deze maatschappij verkochte kapitaalgoederen bij uitvoer opnieuw meegeteld worden.

VERGELIJKING

Een belangrijke verdienste van deze statistiek is tenslotte, dat de zeer gedetailleerde uitsplitsing naar goederensoort geschiedt overeenkomstig internationale maatstaven en wel volgens de "Standard International Trade Classification".

Hierdoor wordt het mogelijk om vergelijkingen te trekken tussen de buitenlandse handel van Nederlands Nieuw Guinea en andere landen. Het ligt voor de hand om die vergelijking vooral toe te passen op Australisch Nieuw Guinea, hetgeen in de statistiek ook is geschied. Opvallend blijkt daaruit niet slechts dat de invoer van Australisch Nieuw Guinea in 1959 ongeveer twee maal zo groot was als die in Nederlands Nieuw Guinea, maar vooral dat de invoer daar anders was samengesteld. De kapitaalgoederen, die dus in de investerings sfeer worden toegepast, nemen er een naar verhouding belangrijker plaats in dan in Nederlands Nieuw Guinea. Dit duidt er op dat de economische ontwikkeling bij onze Oosterburen verder is gevorderd dan bij ons. Ook hier bestaat uiteraard een "maatschappelijke behoefte" aan kapitaalgoederen zoals machines en elektrische apparaten, maar er is in veel mindere mate sprake van een koopkrachtige vraag, vooral nu de NNGPM zijn activiteiten heeft beperkt en [nog] geen opvolger van gelijk economisch belang heeft gekregen.

Agenda voor het bezoek smaldeel 5 aan Hollandia

DINSDAG 2 AUGUSTUS

TIJD	PLAATS
13.30 tot 18.30 Rondrit en zwemmen [250 man]	Holl. Haven - Sentani
14.30 tot 17.00 Zeilwedstrijden	Baai
15.30 tot 18.00 Tennis Hollandia-Smaldeel	APO-Kamp
15.30 tot 18.15 Bliksemtournooi voetbal	Noordwijk
Er wordt in twee pools gespeeld.	
Deelnemende ploegen: KDM I, Jagers, VBH, KDM II, VHO, Zeemacht.	
16.00 tot 17.00 Waterpolo 1e groep [4 teams]	Kloofkamp
19.00 tot 23.30 Volleybaltournooi Hollandia-Smaldeel	Havenloods
20.30 Toneel/cabaret Veteranen Legioen	VLN-gebouw
20.30 Dansavond O.O. Hollandia voor 40 onderofficieren	
20.30 Sociteitsavond. Alle officieren welkom	Jachtclub

WOENSDAG 3 AUGUSTUS

09.00 tot 13.00 Geweerschieten 1e groep [4 teams]	Mar. Kaz. Holl.
09.00 tot 13.00 Pistoolschieten 1e groep [4 teams]	idem
07.30 tot 12.30 Rondrit en zwemmen [250 man]	Holl.-Haven/Sentani
13.30 tot 18.30 Hockey [Hollandia en PHn - Smaldeel]	idem
15.30 tot 16.35 Hockey [Hollandia en PHn - Smaldeel]	Berg en Dal
16.40 tot 18.00 Voetbal: Hollandia [VHO en VBH] - Smaldeel	Berg en Dal
15.40 tot 18.00 Nader te bepalen vriendschappelijke voetbalwedstr.	Noordwijk
20.30 Toneel/cabaret Veteranen Legioen	VLN-gebouw
20.00 Tafeltennistournooi Hollandia-Smaldeel	Havenloods
20.00 Badmintonournooi Hollandia-Smaldeel	Havenloods
16.00 Tenniswedstrijden Hollandia-Smaldeel	APO-Kamp

DONDERDAG 4 AUGUSTUS

07.30 tot 12.30 Rondrit en zwemmen [250 man]	Holl.-Haven/Sentani
09.00 tot 13.00 Geweerschieten 2e groep [4 teams]	Mar. Kaz. Holl.
09.00 tot 13.00 Pistoolschieten 2e groep [4 teams]	idem
13.30 tot 18.30 Rondrit en zwemmen [250 man]	Holl.-Haven/Sentani
15.40 tot 16.30 Voetbal [Nog nader te bepalen]	Berg en Dal
16.30 tot 18.00 Voetbal: Finale bliksemtournooi	Berg en Dal
15.40 tot 18.00 Nog nader te bepalen vriendschappelijke voetbalwedstrijden	Noordwijk.
16.00 tot 17.00 Waterpolo 2e groep [4 teams]	Kloofkamp
20.30 Dansavond 50 korp. en mansch.	Zeevaardje

Eventueel zullen er donderdagavond in de havenloods judowedstrijden worden gehouden.

De havenloods belooft een gezellig trefpunt te worden. Er zal aan 10 tennistafels gespeeld worden en voorts zal er op 6 velden volleybal en op 6 banen badminton gespeeld worden.

WIJ EISEN RECHT

We hebben onlangs terloops wat onvriendelijks gezegd over de hoofdstedelijke telefoongids. Maar er is nu een nieuwe, en wij zijn de beroerdste niet [integendeel] om alle fouten uit het verleden weer even elegant recht te zetten.

Daar zijn we immers teveel ambtenaar voor

Het is een keurig werkje geworden. Toen we het fleurige moderne omslagje zagen, dachten we aanvankelijk dat het een bundeltje experimentele gedichten zou zijn, in wat verloren uren bijgepend door een vergrijsde ambtenaar van Financiën, die verder uiteraard geheel onbekend wenst te blijven.

Maar neen, een echte telefoongids. Het kleurenblind zoeken naar bepaalde instellingen is voorgoed van de baan.

Het is nog wel een werkje, dat na ampel proberen met twee handen door-midden is te scheuren, maar toch aanmerkelijk dikker dan de vorige. En zulke feitjes illustreren toch maar on-dubbelzinnig het razendsnel de ontwikkeling van dit [barre] land voort-schrijdt. Vinden wij

We hebben ons kostelijk vermaakt met de telegramadressen, want we zijn krezie op gekke namen.

Weet U wie [ali ben] BIFI is? Het Hoofd Bureau Inkoop. BIFI, wij vragen U

Het Landsmagazijn Manokwari heet kortweg LAMA, en daar hebben we tijtjes om gelachen. Leerden wij immers vroeger op school niet dat een lama een zeer trage schaapachtige kameel is?

Waarmee wel natuurlijk niets willen suggereren

Wij dachten wel dat het hoofd van het LAMA een Dalai Lama is. Zand er over.

Of de PTT haar klantjes ook kent! Telefoongebruikers van Dok II wordt tenminste aangeraden, als de telefoniste zich niet onmiddellijk meldt "geduldig even te wachten". Vooral dat "geduldig" vinden wij grandioos.

Dok II - het mag niet ongezegd blijven - allemaal van die driftige ongeduldige telefooneerdertjes.

Ook wij zitten soms enkele volle minuten met Bell's eminente uitvinding aan ons oor gekluisterd, voordat wij telefonische gemeenschap kunnen hebben, maar wij wachten altijd [geduldig].

Waar we wel zeer ontstemd over zijn is dat de ambtenaren van de Secretarie rangloos vermeld zijn, OP EEN NA. Waarom, HPTT, vragen wij ons vertwijfeld af?

Waarom ook onze rang niet achter onze naam?

Alsof wij ons niet de hele dag te sappel maken en noest bouwen aan een hechte schaaldiensttijd?

Wij willen een antwoord, wij eisen recht!

Koortsachtige ontwikkeling op Hawaii

Het Miami van de Pacific

Het feit dat Hawaii een gelijkberechtigde staat van de Verenigde Staten van Amerika is geworden, heeft tot gevolg dat dit reisfolder-paradijs in snel tempo verandert in een gebied met een activiteit die kenmerkend is voor een 20-ste eeuwse metropool.

Nog niet zo lang geleden was Hawaii weinig meer dan Marine, ananas en suikerriet, terwijl Hawaii met uitzondering van het eilandje Oahu, waar de hoofdstad Honolulu ligt, slechts dun bevolkt was. Het wereldberoemde strand van Waikiki, aan de rand van Honolulu, was een rustig vacantiecoörd voor welgestelde toeristen, die er op hun gemak op het strand konden liggen, met drie of vier rustige en waardige hotels op de achtergrond.

Ook nu is er op Oahu nog marine ananas en suikerriet, maar het eiland gonst tevens van de bulldozers en wegen bouwmaschinen die bezig zijn om het koloniale verleden van Hawaii onder te ploegen en de fundamenten te leggen voor een nieuwe ontwikkeling. Er ontstaat een nieuw land dat de kenmerken van New York en Miami in zich verenigt.

Zelfs voordat de promotie van Hawaii tot staat een feit was, had de Amerikaanse hotel-ondernemer Henry J. Kaiser de mogelijkheden van Hawaii op het gebied van tourisme reeds ontdekt. De bouw van Kaisers Hawaii Hotelcomplex, een volledige vacantieneerzetting, was de eerste stap in de metamorfose van Waikiki tot het Miami van de Pacific.

"The Village", zoals de inwoners van Hawaii en de toeristen het noemen, heeft sindsdien al woikenkrabbers van overwegend glas naast zich aan getrokken en daarna zijn er nieuwe winkels en restaurants gekomen gebouwd in een neo-polane'sch stijl, waarin echter de trekken van Broadway en Hollywood niet ontbreken. Naar de prijzen in deze gelegenheden moet U maar niet vragen.

Maar Kaiser heeft het niet alleen voorzien op hotels. Zijn bulldozers en kranen hebben al een deel van een lagune gedempt aan de Noord-kant van het eiland en daar zal binnenkort een modelstad verrijzen, waar hij een deel

van de bewoners van het overbevolkte Honolulu naar denkt te kunnen doen verhuizen. Bovendien heeft hij al een deel van zijn nieuw gewonnen land verkocht aan de staat voor de aanleg van een autoweg van Honolulu naar zijn modelstad.

De hotelgigant Hilton heeft ook plannen voor een superhotel naast de Kaiser nederzetting. Maar naar verluidt heeft hij zijn plannen voorlopig moeten laten varen, omdat de eigenaar van een nabijgelegen perceel een klacht heeft ingediend dat het nieuwe Hilton hotel het uitzicht op de oceaan zou bederven.

Er is in Hawaii een ware hoogconjunctuur op het gebied van onroerende goederen. Vele speculanten zien in Hawaii de plaats waar rustende zakenlieden van het Amerikaanse vasteland hun oude dag komen slijten. Onder invloed van deze toekomst-visie zijn de grondprijzen niet alleen op het eiland Oahu maar ook op het nog bijna niet ontwikkelde hoofdeiland Hawaii met sprongen gestegen.

De komende film

ANATOMY OF MURDER

Regie: Otto Preminger.

In de hoofdrollen: James Stewart, Ben Gazzara, Lee Remick.

Uitgebracht door: ORIENT

De regisseur Otto Preminger heeft een respectabel aantal goede films op zijn naam staan. Ik noem U o.a. "The man with a golden Arm", "Garmen Jones" "Bonjours Tristesse" en "Porgy and Bess".

Zijn "Anatomy of Murder" is wederom een schot in de roos. Het is de verfilming van een rechtsproces om een jonge luitenant in het leger, die een barkeeper uit weerwraak heeft vermoord, omdat deze zijn vrouw aanrandde.

De vrouw wendt zich tot een vrijwel onbekende advocaat, die volop tijd heeft om te gaan vissen, omdat zijn

praktijk aan het verlopen is. De advocaat is zelfs achter met de betaling van zijn secretaresse, mede door de schuld van een compagnon die aan de drank is geraakt.

Na enige aarzeling ziet de advocaat een kans om zijn inkomen te verbeteren en accepteert de verdediging, hoewel de zaak uiterst zwak staat. Hoe de zaak afloopt moet U zelf maar gaan zien.

De regisseur heeft kans gezien de aandacht van de toeschouwer twee en een half uur lang gespannen te houden, en tot het einde zult U onzeker blijven over de uitslag.

De beroemde advocaat wordt gespeeld door James Stewart, die voor deze rol werd onderscheiden op het Filmfestival 1959 te Cannes. "Films and Filming" zegt o.a. "De grootste kwaliteit van de regisseur ligt in het feit dat hij alles aanwendt om de acteurs zo veel mogelijk vrij te laten spelen. De acteurs zijn de spil waar alles om draait in deze briljant gemaakte film.

Het "Critisch Filmbulletin" vindt de film "geladen en trofzeker". Ik durf U dan ook gerust een gang naar Oriënt aan te bevelen. "Anatomy of Murder" is een bijzondere film.

J.B.

WIJ WILLEN EEN PIANO!!!

Daarom zingen en spelen wij voor U in het ZIGO-clubgebouw op donderdag 28 juli 1960 om 18.30 uur. Medewerking van Mulo-band en vele anderen.

Entree f 1,— p. persoon.

Kleuters v/d R.K. Kleuterschool te Hla-Binnen.

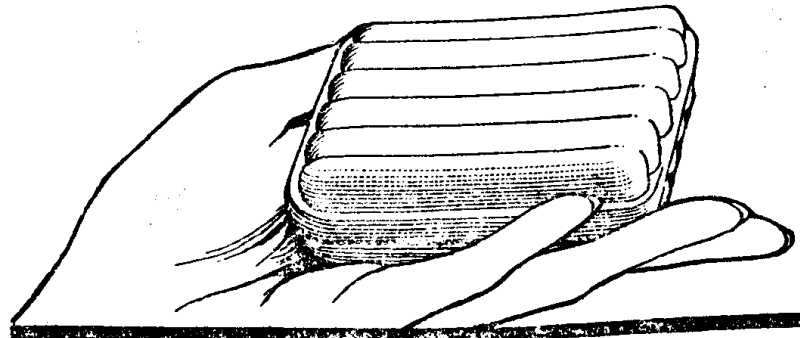
Kaarten verkrijgbaar vanaf maandag 25 juli aan de R.K. Kleuterschool; bij mevr. Rijnders Pantaiweg en mevr. Verkouteren motorpool.

LUCHTPOSTSLUITINGEN IN DE KOMENDE WEEK

Maandag: Merauke- Tanahmerah- Biak [extra 06.30]
Woensdag: Biak- Manokwari- Fakfak- Wamena- Lae- Sydney.
Vrijdag: Biak- Manokwari- Sorong- Amsterdam-Cs- Djakarta.
Zaterdag: Biak- Manokwari- Sorong- Fakfak -Amsterdam-Cs.
Voor nadere inlichtingen tin Hla 114.

Gratis* FRAAIE ZEEPDOOS

Bij 3 TABLETten LUX TOILETZEEP

LUX
MAAKT
UW HUID
ZO FRIS...
ZO MOOI!

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

Om in de vacantiestemming te raken de volgende

DIT IS VAN MIJ

Twee hele kleine jongetjes
Die zaten op het strand
Ze maakten een heel mooi sterk kasteel
Helemaal van zand.
Twee hele kleine jongetjes
Die zaten op het strand.
Ze keken trots naar hun kasteel,
Helemaal van zand.
Twee hele kleine jongetjes
Die zaten op het strand
Ze keken hoe de zee al nader kwam
Al nader naar hun kasteel van zand.
Twee hele kleine jongetjes
Die zaten op het strand,
Ze keken, hun kasteel bleef staan,
Heel erg lang, op het zand.

Sprinkhaan

HET ARABIERTJE

"Je kameel kan hier in de stal staan en in de ruif zul je hooi vinden" zei de oude man, "en onderwijl zal ik het vuur oprakelen en wat soep voor jullie koken."

Bij het woord "soep" begon Aleppo te watertanden. In gedachten zag hij zijn moeder de heerlijke Arabische soep met veel kerrie erin klaar maken.

Hij liep vlug naar de slee, waar Salmira nog uitgeput op lag te slapen en schudde het meisje wakker.

"Salmira, wordt toch wakker en sta op. Wij krijgen soep."

Salmira sloeg met een zucht haar ogen op want zelfs in haar slaap klonk het woord "soep" als een toverwoord.

"Aleppo, waar zijn we?" riep ze angstig, terwijl ze verbasd de grote bin-

nenplaats rondkeek, waar in een hoek 't houtvuurtje grillig opvlamde en de oude man als een tovenaer in een pot stond te roeren.

"Die oude man heeft ons gevonden in de woestijn door het noodsignaal van ons vuur," zei Aleppo "en hij is toch zo vriendelijk. Misschien mogen we hier wel een poosje blijven. Kom gauw bij het vuur zitten."

Salmira strompelde naar de lichtgloed toe en Doka sprong angstig piepend achter haar aan.

De kinderen schoven gezellig bij het blokkenvuur. De oude man bleef maar staan roeren tot alles gaar genoeg was naar zijn zin. Toen keek hij zoekend rond. Dadelijk sprong Salmira op, gaf de oude man een hand en zei: "Ik ben Salmira el Marek. Kan ik ergens borden vinden?"

De oude man keek haar lachend aan: "Zeker kleintje, maar veel servicesgoed heb ik niet. Die twee kommen zijn het enige, wat ik bezit."

Salmira waste ze af onder de springfontein en de oude man schepte ze boordevol. "Eten jullie maar eerst, kinderen want ik zie wel, dat jullie uitgehongerd zijn."

Dat lieten ze zich geen twee maal zeggen en ze sluipten alles tot de laatste druppel op.

Gevaarlijk spel.

Hoewel Tom, Peter en Spriet op dat moment om het hardst riepen dat niets ongevaarlijker was dan er al kamperend per fiets om uit te trekken in Nieuw Zeeland, moest Vader er toen toch wel

meteen werk van hebben gemaakt. Want toen ze op de dag van het vertrek met z'n allen zaten te ontbijten, kwam Vader opeens voor de dag met een hele stapel folders.

"Moet je eens kijken jongens" zei hij enthousiast, hier geeft de toeristenorganisatie, die ik aanschreef, een keurig kaartje bij. Kijk daar heb je nu die beroemde bronnen van Wairekei, waar jullie naar toe willen. Ze staan aangegeven als een sterretje. Gevaarlijk is het er niet, als je maar niet in je eentje en zonder gids gaat rondwalen. Eigenlijk zit de hele buurt vol met die heetwaterreservoirs. Bronnen en schapen, daar is het Noorder-Eiland beroemd om!" Moeder moest er vreselijk om lachen. "Ik geloof dat je zelf dol graag mee zou willen op deze tocht" plaagde ze. "Nou en oi!" zei Vader, "zo'n schapenfarm zou ik graag eens in bedrijf zien. Letten jullie goed op jongens en vertel ons achteraf uitvoerig hoe het in zijn werk gaat."

"Maar ook schrijven hoor onderweg", zei Moeder, "denk eraan Fietje: elke week minstens een kaartje, anders maken wij ons ongerust".

"Wat dat betreft", viel Erik's vader in, die zijn zoon met al diens bagage was komen brengen, "ik heb Erik het adres gegeven van mijn oude vriend Lingen, die advocaat is in Frasertown. Mocht er iets bijzonders zijn, dan kunnen ze daar altijd om raad aankloppen, als ze in de buurt zijn."

Bij de naam "Frasertown" keken de kinderen elkaar welbetekenend aan, maar Moeder merkte gelukkig niets en ging door met hen allerlei waarschuwingen op het hart te drukken. "Komt allemaal best voor mekaar, Moeder,"

zeep Tom vrolijk, "ha, zijn dat de sandwiches? 's Kijken wat erop zit. Mm niet gek!" "Hier ermee" zei Spriet bezig, de uitpuilende zak weggrissend. "proviant is mijn afdeling. We hebben nu geloof ik alles, hé Vader?" want onder de bedriven door waren alle rugzakken en pakken achter op de bagagedragers gebonden. Er volgde een uitvoerig en rumoerig afscheid, maar tenslotte reden ze dan toch wuifend en bellend de straat uit.

Tom en Peter stompten elkaar van plezier. Wat een land waar je ruim twee maanden vakantie hebt en dan zo'n lustrijke tocht voor de bleg. En Erik zong luidkeels: "En voor m'n ouwe fiets z'n stuur, ligt het grote avontuur." Maar wat voor avontuur ze zo vrolijk tegemoet reden, kon geen van vieren vermoeden...

Wordt vervolgd

Fijn... **FAAM** fantastisch!

Altijd vers!
DOOR CELLOPHAAN VERPAKKING

Tegen inlevering van 75 wikkels Faam snoep-; pepermunt-; en drop rollen bij de N.V. Pacific Import Mij één prachtige Volkeren Atlas cadeau.

BERICHT VAN AANBESTEDING NO. 16

voor een project, gefinancierd door de Europese Economische Gemeenschap - Europees Fonds voor de Ontwikkeling van de Landen en Gebieden Overzee.

Aanbesteding: no. S.A.O.N.N.G./1/60
Overeenkomst: no. 27/N/NG/S/58
Project: no. 11.41-001

Onderwerp: het leveren en aanleggen van de hoofdwatervleiding, het bouwen van een pompgebouw en waterreservoir voor het te bouwen Agrarisch Proefstation te Manokwari N.N.G. [afdeling West Nieuw Guinea, onderafdeling en district Manokwari].

Ramingsom: 450.000 Nederlands-Nieuw-Guinea gulden.

Eerste oplevering: 8 maanden na de gunning.

De inschrijvingen moeten per aangetekend schrijven gericht worden aan de **Directeur van de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea** ten laatste op 14 september 1960, 11 uur plaatselijke tijd [1.30 uur G.M.T.]. De inschrijvingen zullen geopend worden op 15 september 1960, om 11 uur plaatselijke tijd [1.30 uur G.M.T.] ten hoofdkantore van de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands-Nieuw Guinea.

Bestek en tekeningen zijn in de Nederlandse taal gesteld en verkrijgbaar bij:

- * de Directeur van de Dienst van Financiën te Hollandia, Ned-Nieuw Guinea, tegen de prijs van 50 Nederlands-Nieuw-Guinea gulden en bij
- * het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie N.N.G., Stichting Agrarisch Onderzoek N.N.G., Plein 1, 's-Gravenhage, Nederland, tegen de prijs van 50 Nederlandse gulden.

Het bestek en de tekeningen zullen worden toegezonden per luchtpost, na ontvangst van de bovengenoemde prijs van het bestek.

Het bestek en de tekeningen liggen ter inzage bij:

- 1 de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea.
- 2 het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie N.N.G., Stichting Agrarisch Onderzoek N.N.G., Plein 1, 's-Gravenhage.
- 3 de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap, Directoraat Generaal Landen en Gebieden Overzee, Broekstraat 56 - 58 [rue du Marais], Brussel-1.
- 4 de Voorlichtingscentra van de Europese Gemeenschappen te:

* **BONN**, Zitelmannstrasse 11;
* **'s-GRAVENHAGE**, Mauritskade 39;
* **LUXEMBURG**, rue Aldringer;
* **PARIJS 16e**, rue des Belles-Feuilles 61;
* **ROME**, Via Poli 29.

Inlichtingen: worden verstrekt door het Architecten- en Ingenieursbureau I.F.C. de Weger b.l., Groenendaal 43, Rotterdam-1, Nederland.

Krachtens artikel 132 par. 4 van het Verdrag van Rome staat de deelneming aan de inschrijving onder gelijke voorwaarden open voor alle onderdanen en rechtspersonen van de Lid-Staten en van de Landen en Gebieden Overzee, geassocieerd met de Europese Economische Gemeenschap.

BERICHT VAN AANBESTEDING NO. 17

voor een project, gefinancierd door de Europese Economische Gemeenschap Europees Fonds voor de Ontwikkeling van de Landen en Gebieden Overzee.

Aanbesteding: no. S.A.O.N.N.G./2/60
Overeenkomst: no. 27/N/NG/S/58
Project: no. 11.41-001

Onderwerp: het leveren en ter plaatse aanbrengen van een hoogspanningsleiding met transformator en transformatorhuisje, benevens een laagspanningsnet voor het te bouwen Agrarisch Proefstation te Manokwari N.N.G. [afdeling West-Nieuw-Guinea - onderafdeling en district Manokwari].

Ramingsom: 325.000 Nederlands-Nieuw-Guinea gulden.

Eerste oplevering: 8 maanden na de gunning.

De inschrijvingen moeten per aangetekend schrijven gericht worden aan de **Directeur van de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea**, ten laatste op 14 september 1960, 11 uur plaatselijke tijd [1.30 uur G.M.T.]. De inschrijvingen zullen geopend worden op 15 september 1960, om 11 uur plaatselijke tijd [1.30 uur G.M.T.] ten hoofdkantore van de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands-Nieuw-Guinea.

Bestek en tekeningen zijn in de Nederlandse taal gesteld en verkrijgbaar bij:

- * de Directeur van de Dienst van Financiën te Hollandia, Ned-Nieuw-Guinea, tegen de prijs van 50 Nederlands-Nieuw-Guinea gulden en bij
- * het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie N.N.G., Stichting Agrarisch Onderzoek N.N.G., Plein 1, 's-Gravenhage, Nederland, tegen de prijs van 50 Nederlandse gulden.

Het bestek en de tekeningen zullen worden toegezonden per luchtpost, na ontvangst van de bovengenoemde prijs van het bestek.

Het bestek en de tekeningen liggen ter inzage bij:

- 1 de Dienst van Financiën te Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea.
- 2 het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directie N.N.G., Stichting Agrarisch Onderzoek N.N.G., Plein 1, 's-Gravenhage.
- 3 de Commissie van de Europese Economische Gemeenschap, Directoraat Generaal Landen en Gebieden Overzee, Broekstraat 56 - 58 [rue du Marais], Brussel-1.
- 4 de Voorlichtingscentra van de Europese Gemeenschappen te:

* **BONN**, Zitelmannstrasse 11;
* **'s-GRAVENHAGE**, Mauritskade 39;
* **LUXEMBURG**, rue Aldringer;
* **PARIJS 16e**, rue des Belles-Feuilles 61;
* **ROME**, Via Poli 29.

Inlichtingen: worden verstrekt door het Architecten- en Ingenieursbureau I.F.C. de Weger b.l., Groenendaal 43, Rotterdam-1, Nederland.

Krachtens artikel 132 par. 4 van het Verdrag van Rome staat de deelneming aan de inschrijving onder gelijke voorwaarden open voor alle onderdanen en rechtspersonen van de Lid-Staten en van de Landen en Gebieden Overzee, geassocieerd met de Europese Economische Gemeenschap.

REX THEATER

vertoont heden v/h. laatst de **SUBLIME** film:

"LIANE, DE WITTE SLAVIN" in color met Marion Michael, Adrian Hoven. **HEDEN V/H LAATST IN REX.**

Zondag 24/7 en maandag 25/7 vertoont "REX" de film van wereld-formaat.

"APHRODITE, GODIN DER LIEFDE" in cin. en color met: Belinda Lee, Jaques Sernas.

Twee mannen streden om haar: een Griekse kunstenaar en 'n Barbaarse krijger.

Haar schoonheid inspireerde een kunstenaar en zette het hart van een krijger in vlam.

Schoonheid, liefde en onsterfelijkheid - deze waren haar deel. Het verhaal van een vrouw, die liefde boven onsterfelijkheid verkoos.

18 jaar en ouder.

SPOEDIG in REX de film "EEN SHERRIF ZONDER ANGST"

VERWACHT "TANK BATALJON"

"REX" Holl. Binnen vertoont zondag

24/7 "TANK BATALJON"

Op maandag 25/7 "NO TIME TO DIE" met Victor Mature.

In Stanleystad hebben de Kongolese autoriteiten drie voormalige Belgische bestuurders gearresteerd en het land uitgezet. Ze werden ervan beschuldigd een samenleving tegen de Kongolese staat te hebben beraamd. Het betreft de voormalige gouverneur van de provincie Kasai, de voormalige burgemeester van Stanleystad De Poorter en de chef van diens kabinet Delecourt. In Stanleystad heerst op het ogenblik een gespannen verhouding tussen Kongolese troepen en eenheden van het UNO-leger, die hier bestaan uit Ghanezen en Ethiopiërs. De Europeanen staan bloot aan mishandeling, huiszochting en arrestatie. De plaatselijke commandant van de UNO-troepen heeft om versterking gevraagd.

Warenhuis "JULIANA"

houdt op **MAANDAG 25 JULI a.s.**

en volgende dagen een **"MONSTER"** - uitverkoop in haar showroom.

Courante zowel als minder courante goederen worden tegen **spotprijzen** opgeruimd.

Prijsreducties van 30 tot 70 % !!!

Goederen in de opruiming gekocht kunnen niet geruild worden en dienen **CONTANT** betaald te worden.

"Sitmar Line"

1e klas Passagiers-schepen - 1e klas accommodatie en recreatie (zwembad, bioscoop etc.)

General Agency: NAVCOT Australië Pty. Ltd.

Afvaarten van Sydney naar Nederland tot ultimo januari 1961 (goedkoop seizoen)

t.v. FAIR SKY	route via Suez	2 september 1960
t.v. CASTLE FELICE	route via Suez	19 september 1960
m.v. FAIRSEA	route via Suez	23 oktober 1960
t.v. FAIRSKY	route via Suez	10 november 1960
t.v. CASTLE FELICE	route via Suez	11 december 1960
m.v. FAIRSEA	route via Panama	12 januari 1961
t.v. FAIRSKY	route via Suez	15 januari 1961

bespreek **tijdig** bespreek **veilig**

Bespreek bij **"INTERTOER"**

Passagebureau INTERTOER

p/a Boekhandel Gebr. TERLAAK Telefoon 93 en 92

voor vervoer naar

"MOONLIGHT BAY"

bel 276 dag en nacht

SEVEN SEAS

biedt U de goedkoopste passage naar NEDERLAND met snelle, moderne "Air conditioned" passagiers schepen.

Van Hollandia via Sydney vanaf fl. 1660.—

Van Hollandia via Singapore vanaf fl. 1355.—

Uw visum voor Australië wordt door ons verzorgd.

Bespreking van Uw reis bij U thuis na afspraak.

Voor volledige inlichtingen schrijf, bel of bezoek:

SEVEN SEAS SHIPPING AGENCY PTY. LTD.
p/a Pension Moorman, Berg en Dal Tel. Hla- 228.